

”Sett i gang!”

**Ved å bare tilby bedre omsorg til
de enslige mindreårige asylsøkerne under 15 år,
så viderefører offentlige myndigheter
diskrimineringen og lovbruddet
disse barna utsettes for.**

NGO nettverket som avga til utredningen NGOU 2006 : 1 ”Overføring av omsorgsansvaret for enslige umyndige asylsøkere til barnevernet” står bak denne utgivelsen.

Nettverket omfatter Advokatforeningen, Redd Barna, Fellesorganisasjonen for barnevernpedagoger, sosionomer og vernepleiere (FO), Norsk Barnevernsamband, Nestekjaerlighet.no, Norsk Organisasjon for Asylsøkere (NOAS), PRESS – Redd Barna Ungdom, Røde Kors, Kirkens Bymisjon, Norsk Psykologforening, Norsk Folkehjelp, Den norske kirke og Flyktningshjelpen. I tillegg har Norsk Fosterhjemsforening sluttet seg til.

Oslo 26. oktober 2007

Advokatforeningen

Redd Barna

Fellesorganisasjonen

Norsk Barnevernsamband

nestekjaerlighet.no

NOAS

PRESS- Redd Barna Ungdom
Ungdom

Den Norske Kirke

Røde Kors

Norsk Psykologforening

Kirkens Bymisjon

Norsk Folkehjelp

Flyktninghjelpen

Norsk Fosterhjemsforening

Barna på venterommet

Regjeringen har lagt fram et statsbudsjett for 2008 uten å sette av penger til å overføre omsorgsansvaret for enslige mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år fra utlendingsforvaltningen til barnvernet. Regjeringen driver fortsatt systematisk diskriminering av barn, og de bryter løftet fra Soria Moria-erklæringen som sier:

”Regjeringen vil: forbedre vilkårene for enslige mindreårige asylsøkere som kommer til Norge og overføre omsorgsansvaret for disse til barnvernet”.

Dersom forslaget til budsjett for 2008 blir vedtatt, betyr det at de enslige mindreårige asylsøkerbarna som i dag er 15 år, vil gå gjennom hele ungdommen sin uten å få et godt nok omsorgstilbud. De blir sittende på venterommet og må etter beste evne leve sitt liv der. På et strengt juridisk grunnlag kan vi ikke se at det kan finnes lovlig adgang til å avgrense mot en spesifikk gruppe barn når det gjelder lov om barneverntjenesters omfattede målgruppe. I Norge er man barn opp til 18 år, og det samme gjelder for de enslige mindreårige asylsøkerbarna. Gruppen med barn mellom 15 og 18 år faller åpenbarn inn under barnvernlovens virkeområde.

OPPSUMMERING	3
<i>Barna under 15 år</i>	3
<i>Barna mellom 15 og 18</i>	3
<i>Ett år med utredning</i>	3
<i>FNs ekspertkomité for barns rettigheter uttalelser</i>	4
<i>Menneskehandel – handel med barn</i>	4
<i>Kompetansen finnes</i>	5
FORSLAG	5
BARNA KAN IKKE VENDE	6
- Å VÆRE BARN	6
- Å VÆRE MELLOM 15 OG 18 ÅR.....	6
- Å VÆRE ASYLSØKER.....	7
- Å VÆRE ALENE.....	8
- Å BO PÅ ASYLMOTTAK.....	8
DERE KAN IKKE VENDE	10
BRUK EKSISTERENDE KOMPETANSE.....	10
BARNEVERNET HAR KOMPETANSEN TIL Å TA OVER OMSORGEN!.....	10
VEDLEGG 1	11
EKSISTERENDE BARNEVERNFLAGLIG TILBUD I KOMMUNER SOM BOSETTER ENSLIGE MINDREÅRIGE ASYLSØKERE.....	11
KONKRETE EKSEMPLER:.....	11
<i>Oslo</i>	11
<i>Bergen</i>	12
<i>Trondheim</i>	12
FAGFELTET	12
<i>Høgskolen i Sør-Trøndelag, Avdeling for helse- og sosialfag</i>	12
<i>Høgskolen i Oslo</i>	13
<i>Høgskolen i Telemark</i>	13
VEDLEGG 2. ORGANISASJONENES HØRING OM RETTSLIG REGULERING AV OMSORGSSENTER FOR EMA	14

Oppsummering

En rekke organisasjoner med støtte fra Barneombudet har i flere år arbeidet for å sikre enslige mindreårige asylsøkere økt rettssikkerhet og omsorgstiltak regulert etter Lov om Barneverntjenester. For ett år ble NGOUen "Først og fremst barn" 2006-1, overlevert Stortinget knyttet til Statsbudsjettet for 2007.10.23

Vi er glade for at det nå er en bred og samlet enighet om at overføring av omsorgsansvaret til barnevernet er den beste måten for å sikre bedre ivaretagelse av barna.

Barna under 15 år

Vi er glade for at barn under 15 år fra desember 2007 nå vil få et omsorgstilbud, regulert etter Lov om barneverntjenester på Eidsvoll. Dette er imidlertid et tilbud som kun vil omfatte ca 10 pst av de samlede antall enslige mindreårige barna som er i asylmottak.

Det vises i den forbindelse til den hørings uttalelse som samlet er gitt av organisasjonene, med unntak av Barneombudet, som i egenskap av å være ombud leverte egen høring, der det fremkommer alvorlige merknader knyttet til endringer og tillegg i Lov om barneverntjenester og gjennomføring av reformen.

Barna mellom 15 og 18

Vi har merket oss at det i forslag til Statsbudsjett for 2008 står følgende;

"Parallelt med det arbeidet som gjøres for å iverksette tilbudet for enslige mindreårige under 15 år, ble det i 2007 arbeidet med å forberede et tilbud til gruppen 15-18 år. Det foreslås en bevilgning på 5 mill. kroner til forberedelser av overføringen av ansvaret for enslige mindreårige asylsøkere over 15 år fra utlendingsmyndighetene til barnevernet. Midlene vil bli benyttet til administrative utgifter i forberedelsesfasen. Departementet vil blant annet, i samarbeid med Statsbygg, starte opp arbeidet med å vurdere aktuelle lokaliseringer av omsorgssentrene. Regjeringen tar sikte på at en overføring av ansvaret for denne gruppen kan foretas i løpet av 2009."

Det er uforståelig og trist at Regjeringen i sitt forslag til Statsbudsjettet for 2008 heller ikke denne gangen, sikrer at de eldste barna over 15 år får et omsorgstilbud i regi av barnevernet, slik alle er enige om at de trenger, har behov for, og etter Lov om barneverntjenester har rett til. Dette vil sikre barnas rettssikkerhet og sikre bedre kvalitet og bedre omsorg og beskyttelse for denne gruppen barn og unge. Vi fremhever også betydningen av at et barnevernsvedtak knyttet til disse ungdommene før fylte 18 år, også gir en rett og en mulighet til ettervern fram til 23 års alder, for de som ønsker det. Dette kan ha stor betydning for mange av disse ungdommene, som er i Norge uten etablerte nettverke eller noen form for familie.

Ett år med utredning

Regjeringen har satt av 5 millioner kroner til å utrede overføring av omsorgsansvaret til barnevernet for de eldste barna, og sier at det først i løpet av 2009 vil bli gitt et omsorgstilbud til disse barna regulert etter Lov om barneverntjenester.

Dette er meget alvorlig, da det betyr en fortsatt systematisk diskriminering av en gruppe barn og unge, som trenger et bedre tilbud. Dett er 200-300 barn som er i en meget sårbar og vanskelig situasjon. Allerede for over ett år siden var det enighet om at alle enslige

mindreårige skulle få et bedre omsorgstilbud i regi av barnevernet. Det var forventet at de nødvendige forberedelser til etablering av de konkrete tiltakene, var ferdig utredet i løpet av den tiden som er gått. At det nå sies at det fortsatt trengs mye tid til nye utredninger er vanskelig å forstå og akseptere.

FNs ekspertkomité for barns rettigheter uttalelser

Vi minner om FNs ekspertkomité for barns rettigheter sine uttalelser om betydningen av et bedret tilbud for disse barna, og et krav om at forskjellsbehandlingen og diskrimineringen av disse barna opphører:

Anbefaling fra FN til Norge i 1994

pkt.24: komiteen foreslår at parten vurderer om den skal foreta en ny samlet gjennomgåelse av sin politikk i forbindelse med barn som søker asyl, i lys av konvensjonens prinsipper og bestemmelser.

Anbefalinger fra FN til Norge i 2000

pkt. 21: komiteen anbefaler at parten vurderer nøye hva som kan bli følgene av denne situasjonen, også på lang sikt, når det gjelder rettighetene til barn uten norsk statsborgerskap og uten rettslig status innenfor norsk jurisdiksjon. komiteen vil videre oppmuntre parten til å vurdere endringer i sin nasjonale lovgivning som kan sikre at konvensjonens artikkel 2 fullt ut kommer til anvendelse.

Anbefalinger fra FN til Norge i 2005

pkt 42: komiteen ber parten innstendig om å styrke tiltakene for å sikre tilstrekkelig støtte og tilsyn for barn som bor på mottak, samt tilfredsstillende psykologisk og psykiatrisk omsorg for traumatiserte asylsøkende barn. komiteen anbefaler at parten forbedrer situasjonen på mottak for enslige barn som søker asyl, både gjennom midler og tilstrekkelig faglært og kompetent personell, slik at hjelpen og omsorgen for disse barna blir like god som den som ytes i andre institusjoner i barnevernet. parten bør også treffe ytterligere tiltak for å sikre raskere behandling av asylsøknader.

Menneskehandel – handel med barn

Det vises også til nyere kunnskap som forteller at enslige mindreårige asylsøkere er svært sårbare, blant annet i forhold til menneskehandel. Mottakene for enslige, mindreårige, helsetjenestene ved mottakene, barnevernet i mottakskommunene og UDI rapporterer om alarmerende høye tall på barn som er antatt ofre for menneskehandel. Alarmerende høye tall kan først og fremst forklares som et resultat av at bakmenn bevisst benytter asylsystemet som transportvei til Norge. Barn rekrutteres i sine respektive hjemland og sluses inn til Norge via asylsystemet.

Man vet også at barn rekrutteres mens de bor i mottak. Barn som lever under omstendigheter hvor basale behov ikke møtes av omsorgsgiver, er lettere tilgjengelige for bakmenn i menneskehandel. Bakmenn forleder barn med omsorg, kjærighet og materielle goder, for senere å utnytte å barnet i menneskehandel.

Det er hevet over tvil at det beste man kan gjøre for forebygge og bekjempe menneskehandel med barn, er å oppgradere omsorgssituasjonen slik at barnas sårbarhet reduseres.

Kompetansen finnes

Barnevernet har mye erfaring og kompetanse fra arbeid med barn med sammensatte problemer, og med asylsøker – og flyktningbarn spesielt. I tillegg er det opparbeidet mye kompetanse i dagens asylmottak, som også kan nyttiggjøres når reformen gjennomføres.

Det juridiske grunnlaget for reformen er i ferd med å komme på plass, det gjenstår noen avklaringer i endringene av lov om barneverntjenester, som må være klar i desember når reformen trer i kraft for de yngste barna.

Den nødvendige barnevernfaglige og flyktningefaglige kompetansen som trengs for å kunne ivareta barnas behov finnes.

Etter en samlet vurdering mener vi at det derfor *ikke* er nødvendig med en lang og omstendelig NY utredningsfase.

Vi ser imidlertid at det vil være behov for noe tid for å etablere de tiltak som trengs for å kunne sikre alle barna et godt omsorgstilbud. Vi beklager at dette ikke allerede er på plass, noe vi mener burde vært planlagt i løpet av 2007. Vi kjenner ikke årsakene til at dette ikke har skjedd, men konsekvensene er at barna må vente unødige lenge.

Med bakgrunn i FN's barnekonvensjon og Lov om barneverntjenester mener vi at Stortinget nå må gripe inn å sikre en raskere framdriftsplan enn det Regjeringen har lagt opp til.

Forslag

På denne bakgrunn ber vi Stortinget stoppe denne uverdige forskjellsbehandlingen som enslige mindreårige barn over 15 år opplever, ved å fatte følgende vedtak:

1. Regjeringens forslag til Statsbudsjett vil i realiteten bare innebære bedre omsorg for barna under 15 år i 2008. Dette er både lovstridig og diskriminerende overfor de mellom 15 og 18 år. Det må derfor umiddelbart settes i gang individuelle vurderinger av omsorgsbehovene til hvert enkelt barn mellom 15 og 18 år, for å sikre at barna får bedre omsorg og hjelp. I påvente av etableringen av omsorgssentrere for denne gruppen, må bemanningen på dagens EMA mottak midlertidig styrkes, og barna må få de nødvendige hjelpetiltak etter Lov om barneverntjenester.
2. 1. september 2008 skal gode og trygge omsorgs og beskyttelsestiltak regulert etter Lov om barneverntjenester være på plass for alle barna.
3. De nødvendige etablerings og driftskostnader for omsorgstiltakene, skissert i punkt 2, skal dekkes inn i revidert nasjonalbudsjett for 2008.

Barna kan ikke vente...

- å være barn

Vurderingen av hva som er til barnets beste er basert på kunnskap om barns normalutvikling, og hva som fremmer og truer en sunn mental og kroppslig helse.

Barn trenger tilknytning og nære omsorgspersoner som ser og bekrefter barnets ubetingede verdi og stimulerer dets personlige egenskaper og ferdigheter. Barn trenger å oppleve omverdenen som noenlunde trygg og forutsigbar, og de trenger å vite at de er beskyttet og får den nødvendige hjelp og omsorg. Barn trenger voksne tilretteleggere og veivisere til samfunnets regler og den kultur de er en del av. Barn trenger lek og utfoldelse og å oppleve at de hører til i et større fellekskap.

Gutt 17 på asylmottak, oktober 07:

Det verste er at det er så lite å gjøre. Når man ikke har noe å gjøre, får man tid til å tenke mye. Jeg sitter ofte og tenker og tenker, på ting jeg ikke vil tenke på. Det kan godt stilles krav til meg, ting jeg må gjøre. Bare jeg slipper å bli sittende så mye alene og tenke.

Tall og fakta

45 barn bor i dag på Hvalstad transittmottak i Asker kommune. 109 barn under 18 år bor i enslige mindreårige mottak utenom Hvalstad transitt. Av disse totalt 154 barna som bor på disse mottakene var 32 barn under 15 år, per 31.08.07, 122 barn var over 15 år.

I tillegg er det 76 personer under 18 år som bor i ordinære mottak, og som var registrert som enslig mindreårige.

Tall fra UDI per 31.08.07

Når Eidsvoll omsorgssenter åpner 1. desember blir de barna under 15 år flyttet dit. (I oktober hadde Vårli asylmottak 37 barn under 15 år, under sin administrasjon, noen plassert på Hvalstad asylmottak av plasshensyn.)

Det vil si at vi per dags dato snakker om ca 250 – 300 barn, som 1. desember fortsatt vil vente på bedre omsorg.

Barna kan ikke vente...

- å være mellom 15 og 18 år

Barn i aldersgruppen 15-18 år er midt inne i ungdomstiden. Dette er en livsfase som naturlig preges av stor sårbarhet, ustabilitet og identitetssøken. Barn i denne fasen av livet har et stort behov av tilstedeværelse av tett voksenstøtte og psykologisk tilstedeværelse av stabile og kompetente omsorgspersoner og rollemodeller, for å utvikle seg til kompetente voksne og sikres en god psykososialutvikling og psykisk helse.

Ungdomstiden er som kjent en fase med stor risiko for mulig utglidning i belastet sosialt miljø, isolasjon, rusbruk, kriminalitet, voldelighet mm. Det vil således være bekymringsfullt at flere årskull med enslige mindreårige på denne måten ikke gis samme mulighet til oppfølging og omsorg, og mulighet for ettervern og fortsatte omsorgstiltak etter fylte 18 år som kan sikre dem en voksentilværelse hvor de kan klare seg i forhold til sosialfungering, utdanning og yrkesliv.

Gutt 18 på asylmottak, oktober 07:

På transitt sloss vi mye, mange som ikke var snille mot hverandre. Og det var vanskelig å få sove om natten pga mye bråk. Alle bare løp rundt i gangene! Jeg ble veldig sliten av å ikke få sove. Ofte var det mange som snek seg ut på natten (fordi den voksne som jobbet ikke så det) og satte i gang brannalarmen. De første gangene ble jeg redd. Men etter hvert blir du så vant til det at du bare sover videre.

En annen gutt på 18 sier:

På transitt måtte jeg dele rom med en annen gutt. Det var ikke noe bra. Jeg fikk aldri være alene og vi var veldig uenige om hvordan ting skulle være på rommet. På ordinær har jeg fått eget rom, og det er veldig bra. Det er viktig å ha noe som er sitt eget.

Barna kan ikke vente...

- å være asylsøker

Flyktningbarn har ofte vært utsatt for belastninger som gjør dem spesielt sårbare for ytterligere stress. Barn som flykter alene eller er blitt skilt fra familie i flukten, barn som er i langvarige asylsøknadsprosesser og de som har omfattende traumer forut for flukten er i særlig risiko. Tilstedeværelsen av trygge voksne, gode jevnaldningsrelasjoner og en opplevd støtte fra samfunnet rundt, er vesentlige faktorer for å redusere sårbarhet og hjelpe barnet til sunn utvikling og god tilpasning.

Mange, men ikke alle, av barna trenger spesialisert behandling og rehabilitering. For alle barna vil tiltak som tilrettelegger for lek, samtale og kreative uttrykk, deltakelse i sport og fritidsaktiviteter og tilstrekkelig tilgjengelighet av gode voksne omsorgspersoner, være god nok behandling og forebyggelse av senere vansker.

Gutt 17 på asylmottak, oktober 07:

Jeg blir helt gal av at det er så lite å gjøre her. Man blir bare sittende alene på rommet sitt uten å ha noe å gjøre. Det burde vært mye mer aktiviteter her. Jeg gleder meg til jeg får lov til å gå på skole og spille fotball, og gjøre sånn som andre norske barn gjør.

En annen gutt på 17 sier til oss:

Jeg liker alle som jobber her. Det eneste som er dumt er at det er mange som slutter. Jeg er ikke så glad i å snakke med de nye voksne som begynner her. Jeg liker best de jeg kjenner fra før.

Tall og fakta

Per 31.08.07 hadde 203 personer søkt om asyl og oppgitt ved søknad å være enslig mindreårig. 190 personer (som ble vurdert til å være enslige mindreårig på

søknadstidspunktet) hadde fått realitetsbehandlet søknaden sin. Samme dato har 152 barn som etter vedtak ble antatt å være enslige mindreårig ved søknadstidspunktet hadde fått innvilget opphold.

Barna kan ikke vente...

- å være alene

Asylsøker- og flyktningbarn er en sammensatt gruppe hvor tidligere erfaringer, personlige egenskaper og individuelle sårbarheter vil være av stor betydning for hvordan barnet mestrer sitt liv og sin hverdag. Det er mange omstendigheter i disse barnas tilværelse som er en potensiell trussel mot en sunn utvikling. Hjemlandsfokus er også svært viktig for å ivareta barnas behov, og rett til utvikling.

Å miste kontakten med nære pårørende kan være dramatisk og smertefullt. Ved å likestille dem med barnevernsbarn vil tilgangen på gode voksne øke betraktelig, og omsorgsmiljøet vil sikres høyere barnefaglig kompetanse. Økt ressurstilgang vil også innebære økt tilgang til aktiviteter og muligheter for tilrettelegging og stimulering ut fra det enkelte barns behov og forutsetninger.

Gutt 18 år , på asylmottak, oktober 07:

Jeg er veldig glad i vergen min. Selv om vi ikke sees så ofte, er det veldig hyggelig å være sammen med en voksen som har tid til deg. Noen ganger bare ringer hun for å høre hvordan jeg har det, eller om jeg vil komme på middag.

En gutt på 17 år sier:

Nå har jeg bodd her lenge og ventet på svar lenge. Alle vennene mine har fått opphold, og jeg orker ikke å bli kjent med alle de nye. Er så mange mennesker ut og inn her, at man ikke orker å bli kjent. Ingen av vennene mine kommer å besøker meg her. Jeg må møte de ute. De sier at det var helvete å bo her, og ingen vil tilbake til helvete.

Barna kan ikke vente...

- å bo på asylmottak

Barn i alderen 15 til 18 år som kommer alene til Norge, bor noen få uker på transittmottak for å gjennomgå helsesjekker og for å gjennomføre asylintervjuet. Deretter flyttes barnet til et ordinært asylmottak. Asylmottak er et midlertidig bosted, og er ikke ment å skulle være et sted der barn tilbringer sin barndom. Forholdene ved asylmottak er langt dårligere enn på institusjoner regulert etter barnevernloven. På grunn av lav bemanning, er det ikke nok ressurser til å ivareta omsorgsansvaret i god nok grad.

Jente 16 år, på asylmottak oktober 07:

Det er veldig kaotisk å bo her. Det er vanskelig å få svar på ting man lurer på. Man må vente lenge, og selv om man spør mange ganger er det ikke sikkert man får svar.

Gutt 18 år:

De som jobber her er veldig snille. Mange mener at det burde jobbe flere her, at de ikke får den hjelpen de trenger. Men for meg går det bra.

Gutt 18 år:

Alt i alt tror jeg egentlig ingen er fornøyd med å bo på mottak sånn som det er nå. Ingen burde bo her for lenge. Det er for mye bråk og kaos.

Tall og fakta

Antall personer under 18 år som per 31.08.07 bodde i enslige mindreårig mottak, unntatt Hvalstad transitt, etter tid fra søknadstidspunktet.

	under 3 mnd	3-5 mnd	6-8 mnd	9-11 mnd	12-14 mnd	15-17 mnd	18-23 mnd	Totalt
Antall	24	18	36	15	11	0	5	109

Tall per 31.08.07, hentet fra UDI.

Dere kan ikke vente

Bruk eksisterende kompetanse

Det finnes i dag kompetanse i forhold til ivaretagelsen av disse barna. De fleste av barna bor i dag i mottak for enslige mindreårige. I og rundt disse mottakene finnes det mye kompetanse. I tillegg til kompetansen på selve mottaket finnes det også mye erfaring, kunnskap og kompetanse i de 6 kommunene som i dag har enslige mindreårige mottak; Lyngdal, Sandnes, Levanger, Salangen, Moss og Asker. Her finnes det både helsepersonell, politi, overformynderi, verger, og andre med mye kompetanse, i tillegg til, selvfølgelig i barnevernstjenesten.

I tillegg til kompetansen i kommunene som har disse mottakene, finnes det også kompetanse, kunnskap og erfaring i alle kommunene som bosetter asylbarna, etter positivt vedtak.

Barnevernet har kompetansen til å ta over omsorgen!

-sett igang!

Regjeringen ønsker å sette i gang arbeidet med å utvikle modeller for omsorgstilbudet. Vi stiller oss undrende til dette, når vi vet, som nevnt over, at mye av kunnskapen finnes allerede. Barnevernet er allerede i dag inne i forhold til plassering og vurdering av mange av barna som bor på dagens mottak. I tillegg har mange kommuner i dag et tilbud til enslige mindreårige som har blitt bosatt i kommunen. Dette tilbudet blir i stor grad organisert innenfor den kommunale barneverntjenestens avvarsområde.

Barnevernet arbeider i dag innenfor hensiktsmessige strukturer ved undersøkelse og videre oppfølging av barn. Disse strukturene kan også anvendes i arbeidet med enslige mindreårige asylsøkerer. Vi mener derfor det er unødvendig å bruke lang tid og mye penger på å utvikle nye modeller for omsorgstilbudet. Disse barna trenger endring nå!

Det er samtidig viktig at fagkompetanse om denne gruppen må sikres i form av kompetanseheving og veiledning og/eller konsultasjon. De kommunene som skal ha et særlig ansvar for et antall enslig mindreårige asylsøkerbarn opp til 18 år, må få tilført ekstra ressurser til det kommunale barnevernet til dette. Det er viktig at ansatte i det kommunale barnevernet får veiledning av særlig kompetente fagmiljøer (eksempler på slike miljøer blir beskrevet i vedlegget).

Vi ønsker på denne måten å synliggjøre at det lokale barnevernet har mulighet til å imøtekomme denne gruppen barns behov for oppfølging umiddelbart, samtidig som vi ser at det må satses videre på en styrking og en kompetanseheving for de yrkesgruppene som kommer til å ha dette som arbeidsfelt.

Vedlegg 1

Eksisterende barnevernfaglig tilbud i kommuner som bosetter enslige mindreårige asylsøkere.

Mange kommuner har i dag et tilbud til enslige mindreårige som har blitt bosatt i kommunen. Dette tilbudet blir i stor grad organisert innenfor barneverntjenestens avvarsområde. Vi ønsker å vise eksempler på kapasiteten og kompetansen i det kommunale barnvernet sitt arbeid med enslige mindreårige asylsøkere som blir bosatt i kommunene, samt å vise eksempler på kompetansen som ligger i eksisterende utdanningsinstitusjoner.

Konkrete eksempler:

Bergen, Askøy og Voss er kommuner på vestlandet som bosetter enslige mindreårige. I disse kommunene er det barnvernet som har ansvaret. Det samme gjelder for de Vestfold-kommuner som bosetter enslige mindreårige. I Stavanger-regionen er det barnevernet som har ansvaret i de kommune hvor bosetting finner sted. Det dreier seg om Stavanger, Randaberg og Sandnes.

Oslo

Oslo er i dag den kommunen som har tatt i mot den største gruppen av mindreårige flyktninger. Oslo består av 15 bydeler, og det er den enkelte bydel og bydelsbarnevernet som har ansvaret for bosetting og oppfølging av barn som skal bosettes. Kommunen har i tillegg et byomfattende senter for denne gruppe barn, kalt BYMIF (Byomfattende senter for enslige mindreårige flyktninger). BYMIF skal bidra til at enslige mindreårige får gode omsorgsløsninger ved bosetting i Oslo. Senteret skal også bidra til en god integrering i skole og samfunn. BYMIF jobber blant annet ut i fra en forståelse av at ved å tilrettelegge for mestringsopplevelser vil man styrke den enslige mindreårige i en sårbar livssituasjon.

BYMIF formidler kunnskap og erfaring i arbeid med enslige, mindreårige flyktninger gjennom å tilby:

Veiledning, bistand og konsultasjon i enkeltsaker, for eksempel ved bistand i undersøkelser, godkjenning av fosterhjem, miljøarbeid og veiledning i familier

Deltakelse på samarbeidsmøter, skolemøter, ansvarsgruppemøter, med mer

Kurstilbud til fosterforeldre som er slekt eller i nettverk til barnet

Omsorgstilbud som Bofellesskap. Disse ledes av en bofellesskapsleder med

minoritetsbakgrunn, og godkjennes som fosterhjem. Andre typer botiltak kan opprettes etter behov

Andre tilbud er:

Leksehjelp til og med videregående skole, veiledning i skolefagene med tospråklige leksehjelpere

Ferieturer, utflukter og aktiviteter, også i skolestengte perioder

Et kvalifiseringsprosjekt for at ungdommer skal få deltidsarbeid etter skoletid

Senteret skal både være en ressurs i forhold til andre instanser som arbeider med denne gruppen barn, samt et direkte tilbud til den enslige mindreårige og dennes familie og nettverk.

<http://www.bydel-gamle-oslo.oslo.kommune.no/article.php?articleID=76892&categoryID=24155>

Bergen

Bergenhus bydel i Bergen kommune har et eget team som er knyttet til barneverntjenesten. Teamet jobber direkte med enslige mindreårige flyktninger. Det ble opprettet en institusjon for denne gruppen enslige mindreårige, våren 2002. Institusjonen har plass til fire ungdommer. Institusjonen er en utredningsinstitusjon hvor oppholdet løper over tre-seks måneder. Institusjonen kartlegger hvilke tiltak som vil være fornuftig å sette inn videre for det enkelte. Kommunen driver i tillegg to bofellesskap med tilsyn. I bofellesskapet har ungdommene ansvar for egen økonomi og matlagning, men får oppfølging ettermiddager og kvelder fra miljøterapeut. Ungdommene kan søke om hybel etter fylte 18 år. Det viser seg imidlertid at de fleste ønsker å beholde en tettere oppfølging fram til de har fylt 20 år.

Trondheim

I Trondheim kommune er ansvaret for bosettingen av enslige mindreårige flyktninger delt mellom to enheter i Barne- og familietjenesten og Omsorgsenheten for barn og unge. Det fattes vedtak etter Lov om barneverntjenester, og Omsorgsenheten skal finne gode omsorgs- og botilbud til disse barna og ungdommene. Hvilket tiltak som iverksettes vurderes ut fra barnets alder, modenhet og behov. Noen av barna kan i en periode bo i en ordinær barnverninstitusjon, og noen får oppfølging fra ordinære barnverninstitusjoner.

Trondheim kommune har etablert barnverninstitusjonen Rabita for ungdommer som har behov for døgnkontinuerlig oppfølging og støtte. Målgruppe er enslige mindreårige flyktninger. Institusjonen har plass til 5 ungdommer i huset, i tillegg til oppfølging av ungdommer som har flyttet ut. Hver ungdom har en kontaktperson, og det dannes ansvarsgruppe rundt hver enkelt ungdom. Ungdommene får oppfølging i forhold til leksehjelp, flyktningeguide og samarbeid med skole. Rabita arbeider med å opprette et eget bofellesskap for jenter som er enslige mindreårige flyktninger.

<http://www.trondheim.kommune.no/content.ap?thisId=1117614214>

Fagfeltet

I tillegg til de utdanningsinstitusjonene som utdanner barnevernpedagoger, sosionomer og vernepleiere, finnes det i dag både bachelorutdanninger, samt etter- og videreutdanninger som tar for seg interkulturell og internasjonal fordypning. Tema som etnisitet og barnevern er sentrale områder, samt den spesielle situasjonen enslige mindreårige asylsøkere er i. Målet med utdannelsene er å øke kompetansen i å yte godt faglig arbeid innenfor ulike områder som omfattes av barnevern overfor barn og unge med en annen etnisk bakgrunn enn den norske.

Høgskolen i Sør-Trøndelag, Avdeling for helse- og sosialfag

Høgskolen i Sør-Trøndelag, Avdeling for helse- og sosialfag har utviklet et tilbud innenfor sosionomutdanningen med fordypning i interkulturelt og internasjonalt sosialt arbeid. Dette er en treårig bachelorutdanning. Programmet inneholder mellom annet fordypning i følgende områder:

Nord-Sør politikk

Den økonomiske verdensordning

Etniske konflikter og internasjonal konflikthåndtering

Sosialt arbeid i forhold til etniske minoritetsgrupper og flyktningearbeid som følge av internasjonale konflikter

Mekanismer som skaper utestengning og marginalisering

Arbeidsmåter i antirasistisk og antidiskriminerende arbeid

<http://www.hist.no/studier/studietilbud/intersosionom/>

Høgskolen i Oslo

Høgskolen i Oslo tilbyr videreutdanning i Etnisitet og barnvern. Det er en videreutdanning som retter seg mot de som jobber i barnevernets 1. eller 2. linjetjeneste, eller flyktning – og/eller asylmottak. Utdanningen tar mellom annet for seg følgende sentrale tema:

- Barnevern i et kulturelt perspektiv:
- Kommunikasjon over kulturgrenser:
- Metode og etikk:

<http://www.hio.no/content/view/full/12783>

Høgskolen i Telemark

Høgskolen i Telemark tilbyr bachelor i flerkulturelt barnevern

Studiet bygger på samme rammeplan og forskrift som bachelor i barnevern, men legger spesielt vekt på kunnskap om ulike etniske, religiøse og kulturelle forskjeller som bakgrunn for å kunne jobbe med barnevern i flerkulturelle sammenhenger. Studiet har solidaritet som nasjonalt og internasjonalt perspektiv fordi det ligger implisitt i yrkesprofesjonens yrkesetiske retningslinjer å ha et særlig ansvar for risikoutsatte og marginaliserte grupper. Målet er å utdanne reflekterte yrkesutøvere som er kvalifisert for arbeid med barn og unge og deres familier på individ-, gruppe- og samfunnsnivå i ulike kulturelle sammenhenger.

Undervisningen veksler mellom teoristudier og praksisstudier og deler av teoristudiene er organisert sammen med bachelor i barnevern. Det legges vekt på å trene studentene til å utvikle seg til gode fagpersoner, med vekt på holdninger og ferdigheter i møte med barn, unge og deres familier. Teori og praksis integreres i studieformer og undervisningsmetoder. Studiet fører fram til graden bachelor i barnevern og barnevernspedagoger driver med metodisk arbeid for barn, ungdom og deres familier i kommunale, statlige og private foretak nasjonalt og internasjonalt. Utdanningen kvalifiserer spesielt til sosialpedagogisk arbeid med barn og unge i flerkulturelle miljøer og på ulike arenaer i Norge og internasjonalt. Bachelorgraden danner grunnlag for opptak til ulike masterstudier.

<http://www.hit.no/nxcnor/content/view/brief/6429>

Vedlegg 2. Organisasjonenes høring om rettslig regulering av omsorgssenter for EMA.

Barne- og likestillingsdepartementet har ved høringsbrev av 29/8-07 sendt ut på høring forslag til regulering av barnevernets omsorgsansvar for enslige mindreårige asylsøkere i den første fasen etter ankomst til landet.

Nettverket som avga til utredningen NGOU 2006 : 1 ”Overføring av omsorgsansvaret for enslige umyndige asylsøkere til barnevernet” ønsker med dette å avgi en felles høringsuttalelse. Nettverket omfatter Advokatforeningen, Redd Barna, Fellesorganisasjonen, Norsk Barnevernsamband, Margreth Olin, NOAS, PRESS – Redd Barna Ungdom, Røde Kors, Kirkens Bymisjon, Norsk Psykologforening, Norsk Folkehjelp, Den norske kirke og Flyktninghjelpen. I tillegg til det har Norsk Fosterhjemsforening, som ikke var en del av det opprinnelige NGOU-nettverket, sluttet seg til høringsuttalelsen.

Oslo 12. oktober 2007

Rikke Lassen
Advokatforeningen

Gro Brækken
Generalsekretær
Redd Barna

Randi Reese
Forbundsleder
Fellesorganisasjonen

Jorunn Vindegg
Leder Norsk Barnevernsamband

Margreth Olin
nestekjaerlighet.no

Morten Tjessem
Generalsekretær NOAS

Mari Sognæs Andresen
Leder PRESS – Redd Barna
Ungdom

Ole Chr. M. Kvarme
Biskop i Oslo

Trygve G. Nordby
Generalsekretær Røde Kors

Sturla Stålsett
Generalsekretær
Kirkens Bymisjon

Jorunn Gran
Norsk Psykologforening

Finn Erik Thoresen
Generalsekretær
Norsk Folkehjelp

Tomas C. Archer
Generalsekretær Flyktninghjelpen

og

Hege Sundt
Generalsekretær
Norsk Fosterhjemsforening

Innledende bemerkninger, generelt.

Det er med stor tilfredshet at vi konstaterer at det over tid har vært arbeidet med etableringen av nye omsorgssentra for den aktuelle barnegruppen, og at det første senteret som er under ferdigstilling på Eidsvoll etter hva vi forstår vil gi et svært godt tilbud til barna, både materielt og personalmessig, og strukturelt ved samarbeid med andre viktige instanser utenfor omsorgssenteret.

Vi finner grunn til å uttrykke vår sterke bekymring for den avgrensingen som inntil videre foretas mot barn mellom 15 og 18 år, og kan ikke se at det finnes saklig grunnlag for at disse ikke straks skal omfattes av statens vilje til etterlevelse av Barnekonvensjonen. Vi finner det ikke akseptabelt at det ikke foreligger en klar tidsplan for arbeidet med at denne gruppen også skal omfattes, samt dokumentasjon for budsjettarbeid i henhold til dette. På et strengt juridisk grunnlag kan vi ikke se at det kan finnes lovlig adgang til å avgrense mot en spesifikk gruppe barn når det gjelder lov om barneverntjenesters omfattede målgruppe, idét enslige umyndige asylsøkende barn i alderen 15 til 18 år åpenbart faller inn under lovens virkeområde.

1. Til departementets redegjørelse for forslaget bakgrunn og hovedinnhold, kapitlene 1 og 2.

Vi er glade for at det tilkjennes at forslaget kommer som følge av omfattende engasjement fra det sivile samfunn. Vi ville funnet det riktig om de videre lovforarbeider klarere reflekterte at endringene skjer som ledd i statens plikt til å etterleve sine forpliktelser etter Barnekonvensjonen. Forhistorien viser betydningen av det sivile samfunns engasjement for utsatte og sårbare grupper, og resultatet viser at dette virker som et korrektiv til staten selv, der denne avviser å ikke etterleve konvensjonen, på en måte som kan gi tyngde til det sivile samfunns engasjement i lignende problemstillinger.

Det er beskrevet en rekke forhold som gjør at den aktuelle barnegruppen må antas å skille seg fra ”tradisjonelle barnevernsbarn” på en måte som gjør det hensiktsmessig å legge til rette for et skreddersydd opplegg tilpasset disses spesielle situasjon og særlige behov. Vi er enige i dette, og viser til at Barnekonvensjonens diskrimineringsforbud ikke innebærer noe forbud mot ulik behandling, så lenge ulikheten har en saklig begrunnelse i barnets beste. Vi er samtidig opptatt av at barnas spesielle situasjon og særlige behov ikke nødvendigvis tilsier en ulik behandling utover rekkevidden av dette hensynet.

Dette medfører en grunnleggende skepsis til departementets valg av forslag til regulering, ved at det foreslås et eget kapittel i lov om barneverntjenester for regulering av denne gruppens situasjon, der alle andre grupper av barn og behov lar seg regulere ved generelle bestemmelser som omfatter alle som berøres av loven.

Den grunnleggende forskjellen mellom forslaget, og de gjeldende regler, er at den aktuelle barnegruppen foreslås tatt under omsorg av *staten*, mens andre barn etter barnevernloven vil tas under omsorg av *kommunen*.

For at en slik forskjell skal kunne aksepteres mener vi det må finnes et grunnlag for den som handler om at dette vil være en løsning som helhetlig sett vil være bedre for de aktuelle barna.

Vi ser vekten av en argumentasjon som forutsetter at alle de berørte barna vil være i behov av en plass på omsorgssenteret, uten en forutgående kommunal saksbehandling, og vi ser verdien

av at den enkelte ansvarlige kommune, som det kunne være vanskelig å utpeke ved barnets ankomst, ikke skal kunne stå fritt til å velge å ikke plassere barnet på omsorgssenteret.

Samtidig er vi bekymret for den manglende avstand og ”motsetningsmulighet” som vil ligge i en organisering der staten selv er både vedtaksmyndighet, plasserende myndighet, omsorgsansvarlig og omsorgstilbyder, og faktisk også tilsynsmyndighet gjennom fylkesmannsembetene. Dette vil skape et mer lukket system med større mulighet for uheldig utvikling av en kultur som i liten grad vil utfordres ved innsyn fra og meningsbryting med andre profesjonelle instanser med ansvar for det enkelte barn og dettes situasjon.

Vi aksepterer at en tradisjonell behandling i den enkelte kommune etter lovens kapittel 4 kan synes unødig omfattende, men ser samtidig at dette i realiteten handler om et valg av betraktningmåte.

Det er for eksempel ikke uvanlig at en barnevernssak oppstår i og med et nødvendig hastevedtak i en akutt situasjon for et barn, og at kommunen da i realiteten starter sitt arbeid med et plasseringsvedtak, og slik at den reelle videre utredningen av barnets situasjon skjer i regi av plasseringsstedet. I noen tilfeller vil kommunen måtte forholde seg til et slik vedtak som i realiteten er fattet av en annen instans ; påtalemyndigheten.

Dersom dette er forsvarlig ivaretatt vil kommunen i praksis ikke ha noen innvendinger mot å overlate en betydelig del av det faglige ansvaret til plasseringsstedet. Det sentraliserte omsorgssenteret vil ha en særlig og spisset kompetanse som kommunene må antas å ville være glade for å kunne benytte, og slik at denne kompetansen vil kunne bidra til en kompetanseheving i de enkelte kommunene. Hva gjelder problemet som oppstår med hvilken kommune som skal være ansvarlig så kan vi ikke se at dette er vanskeligere enn at disse kan utpekes etter et nærmere bestemt system. En slik løsning vil sikre en situasjon hvor det statlige systemet stadig er gjenstand for innsyn fra kommunalt ansatte fagpersoner, som således vil kunne utgjøre en konstruktiv stimulans og et viktig korrektiv. Det er dette som etter lovgivers regulering er situasjonen for andre barn under barnevernets omsorg, slik det følger av bl.a. lovens § 4-16, og vi kan ikke se at det er saklig grunn for å forskjellsbehandle den aktuelle barnegruppen hva gjelder dette.

For å avspeile den spesielle situasjonen vil man kunne innføre en egen bestemmelse i lovens kapittel 4, der man formulerer en egen vedtakstype for den aktuelle plasseringen, og så forutsetter et videre vedtak etter den innledende utredningen, som bør være et vedtak om omsorgsovertakelse, som vil kunne vedtas av fylkesnemnda etter en forenklet behandling av nemndsleder alene.

Departementets forslag om et administrativt statlig vedtak som eventuelt kan påklages i ettertid finnes å skape en vesentlig dårligere rettssikkerhetsmessig situasjon for det enkelte barnet. En ordning med en klageadgang til fylkesmannen finnes heller ikke tilfredsstillende, bl.a. fordi fylkesmannsembetenes saksbehandlingstider er slik at det ikke vil skje noen reell prøving innenfor et akseptabelt tidsrom.

Vi minner i denne sammenheng om at Riksrevisjonen i disse dager legger fram en svært bekymringsfull rapport om fylkesmannsembetenes reelle ressursituasjon, og ivaretagelse av sitt lovpålagte ansvar.

2. Til departementets bemerkninger om internasjonale forpliktelser og retningslinjer, kapittel 3.

Her bemerkes at man anser at forslaget ivaretar Norges folkerettslige forpliktelser, og vi antar at det ligger i dette en aksept for at situasjonen uten et slikt forslag ikke har gjort det.

Vi bemerker at statens forpliktelser ikke kan anses overholdt så lenge barn i aldersgruppen 15-18 år i praksis ikke er omfattet av endringene.

3. Til departementets beskrivelse av barnevernets omsorgssenter for mindreårige, kapittel 4.

Vi er som nevnt innledningsvis svært tilfredse med beskrivelsen av det første senteret som er under ferdigstillelse, slik dette har vært presentert for oss under et informasjonsmøte i Bufetat.

Vi stiller oss bak høringsnotatets identifikasjon av barnas omsorgs- og behandlingsbehov, og finner at de beskrevne tiltak for å imøtekomme dette synes adekvate og gode. Vi er enige i at de praktiske oppgavene bør presiseres i sentrale retningslinjer, også slik at disse vil være omfattet av det forvaltningstilsynet fylkesmannsembetene etter barnevernlovens § 2-3 har med kommunene, som vi mener bør ha det formelle hovedansvaret. Dersom vår innvending til dette ikke høres vil ansvaret være tillagt en myndighet som i realiteten ikke er gjenstand for forvaltningstilsyn. Når det gjelder ivaretagelse av barnets behov for verge mener vi at dette bør lovfestes uttrykkelig, og vi kommenterer dette i bemerkningene til forslag til konkrete bestemmelser.

Når det gjelder forslaget om et psykologisk gruppetilbud mener vi at dette kan være en god ting som basis, men at det i mange tilfeller vil være mer individuelle og behov for behandling innen psykisk helsevern i en så differensiert gruppe som disse barna utgjør. Det bør komme tydelig fram et ansvar for også å sikre barna et individuell utredning av deres psykiske helse så vel som et behandlingstilbud innen psykisk helsevern. I denne sammenheng viser vi til den siste uttalelsen fra FN's barnekomité til Norges rapport, der komiteen bl.a. bemerket at Norge bør gjøre mer for å sikre et forsvarlig psykologisk og psykiatrisk behandlingstilbud til enslige umyndige asylsøkere, samt tidligere barnesoldater.

4. Til departementets forslag til regulering, kapittel 5.

Vi er enige i at tiltakene og saksbehandlingen må reguleres, men mener altså at dette kan skje ved at de eksisterende reglene anses å omfatte den aktuelle barnegruppen, og de aktuelle tiltakene, med de tilpasninger som er nødvendige av hensyn til tiltakenes spesielle karakter og tilblivelse, der dette er til barnas beste.

Det er under enhver omstendighet hensiktsmessig at statlig regional myndighet gis ansvar for å etablere omsorgssentra som sikrer plass for alle barn i målgruppen, på samme måte som staten allerede har ansvar for å tilby institusjonsplasser i barnevernet for øvrig.

Vi har allerede argumentert for at barna innledningsvis bør plasseres ved et slags hastevedtak som eventuelt kan fattes av statlig myndighet. Vi mener at det så må vurderes *hvilken type* oppfølgingsvedtak som best kan ivareta det enkelte barnet, og ikke bare *om* det er behov for vedtak etter lovens kapittel 4. Vi mener altså at dette på vanlig måte kan være et ansvar som tilligger kommunen, og da den kommune som etter et fordelingssystem har ansvaret for det enkelte barnet. Vi anser det som en rent hypotetisk spekulasjon at den aktuelle kommune vil ønske å overstyre anbefalinger fra den faglige spisskompetansen på statens omsorgssenter, der det ikke finnes en saklig grunn for dette av hensyn til det enkelte barnet.

Etter en slik vurdering vil man kunne velge som videre tiltak en omsorgsovertakelse som antas å kunne undergis en forenklet behandling, og herunder ta stilling til hva som vil være det best egnede plasseringsstedet for det enkelte barnet. Om nødvendig kan det samtidig foreslås et vedtak om tvangsmessig plassering og tilbakehold i egnert institusjon dersom dette er nødvendig fordi barnet har alvorlige atferdsvansker. Det kan foretas godkjenning av privat plasseringssted på vanlig måte der dette er aktuelt etter lovens § 4-7, med tilhørende vedtak om eventuelle hjelpetiltak og oppfølging.

Ved endringer i barnets situasjon eller behov, eller ved overføring for bosetting i kommune, vil det kunne fattes vedtak om flytting etter lovens § 4-17. Dette ivaretar behovet for en planlagt flytting og en kontinuitet for barnet, og vil være en forsikring mot at det etableres tilbud for barnet som ikke tilfredsstiller den nødvendige standard for omsorgstilbud til barn under offentlig omsorg i Norge. For barn som under vedtakstiden fyller 18 år vil det med hans eller hennes samtykke kunne fattes vedtak om et forsvarlig ettervern etter lovens § 1-3, jfr. § 4-4, noe kommunene på vanlig måte etter lovens § 4-15 vil ha plikt til å arbeide med og forberede i god tid før myndighetsalderen nås.

Departementets forslag behandler videre situasjonen der barn lever i mottak sammen med voksne omsorgspersoner, som så etterlater barnet alene, eller på annen måte ikke evner å ivareta omsorgen for barnet. Denne situasjonen vil på vanlig måte måtte vurderes av den kommunale barneverntjenesten opp mot lovens §§ 4-6 og 4-12, og en riktig saksbehandling av dette vil danne grunnlag for vedtak som kan plassere barnet i omsorgssenteret der dette finnes å være det riktige plasseringsalternativet for det enkelte barnet i den konkrete situasjonen. Vi kan ikke se at det er saklig grunn til at den omsorgssvikten disse barna utsettes for skal vurderes annerledes enn tilsvarende omsorgssvikt for ethvert annet barn.

Vi har tilkjennegitt begrunnede innvendinger mot en spesiell ordning for disse barna der den kommunale barneverntjenesten ikke har det ansvar de har for andre barn som trenger offentlig omsorg. Dette innebærer at vi mener at det ikke vil være behov for nye særbestemmelser som regulerer økonomisk ansvarsfordeling, krav til individuelt tilpasset tilbud, og planarbeid med mer, idet dette allerede følger av gjeldende bestemmelser, og vil omfatte også disse barna dersom man ikke ved lovgivningen som foreslått avgrenser mot disse, og lager egne bestemmelser for ivaretagelsen av dem.

Vi ser det som svært positivt at departementet har vektlagt vergens sentrale betydning, og poengtert at vergen må ha tilstrekkelig kunnskap om, og kompetanse i forhold til de funksjoner vergen skal ha. På bakgrunn av den meget varierte innsatsen og kvaliteten på både overformynderienes og vergenes arbeid for denne barnegruppen, og den gjentatte kritikken fra FN's barnekomité, er vi særlig glade for presiseringen av at ordningen må styrkes. Samtidig vil vi også sterkt anmode om at Arbeids- og inkluderingsdepartementets arbeid med lov om representasjon for enslige umyndige asylsøkere prioriteres.

Vergen skal sikre at barnets behov og rettigheter ivaretas. Vi mener forslaget om at vergen skal ha klageadgang til fylkesmannen ikke bør begrenses til omtalte punkter, men bør gjelde alle forhold for barnet. Av dette følger at vergen må ha fullt innsyn i alle forhold som berører barnets bo- og omsorgstilbud, helse, skole, fritid med mer.

5. Til forslagene til de enkelte bestemmelser, i tillegg til våre generelle innspill på det overordnede plan.

§ 5 A-1 :

Bestemmelsen bør forutsette at barnet plasseres ved et kommunalt vedtak, og ellers at den bør gjelde for barn mellom 15 og 18 år allerede fra vedtakelsestidspunktet.

Med adresse til departementets merknader til den foreslåtte bestemmelsen mener vi det bør fremgå uttrykkelig av lovbestemmelsen at eventuell tvil om barnets alder må løses slik at man legger til grunn det som er gunstigst for barnet.

§ 5 A-2 :

Ingen kommentarer.

§ 5 A-3 :

Vi mener at kommunen på vanlig måte skal ha omsorgsansvaret, og at dette reguleres av loven slik den er i dag, og slik at omsorgen i det daglige utøves av omsorgssenteret slik det ellers vil være for et fosterhjem eller en institusjon.

Bestemmelsen, eller helst en egen bestemmelse om dette, bør uttrykkelig regulere en plikt å påse at barnet har oppnevnt verge, og et ansvar for å sørge for oppnevning av verge der dette ikke er gjort, eller bytte av verge der den oppnevnte vergen ikke ivaretar sine oppgaver. Bestemmelsen bør videre inneholde en plikt til å sørge for at verger mottar nødvendig opplæring og veiledning.

§ 5 A-4 :

Vi mener at barna skal plasseres ved en form for hastevedtak, enten etter lovens § 4-6 eller en noe tilpasset variant om dette finnes mer hensiktsmessig. Etter dette bør det gjennomføres en ordinær undersøkelse etter lovens § 4-3, der kommunen antas å ville få svært verdifull bistand fra omsorgssenteret, før det forberedes et egnet oppfølgingsvedtak, fortrinnsvis etter lovens § 4-12.

§ 5 A-5 :

Kravet til oppfølging anses svært uspesifikt, og det bør være en klar lovhjemmel for den videre plasseringen. Dette løses enkelt ved å følge vårt forslag som vil innebære at det senest 6 uker etter fattet hastevedtak om plassering må sendes forslag om oppfølgingsvedtak til fylkesnemnda, og slik at det vil være et lovpålagt krav etter lovens § 4-15 at det utarbeides en plan for omsorgen. Det bør også presiseres at dette innebærer at den aktuelle barnegruppen på vanlig måte må være omfattet av bestemmelsens regler om såkalt "ettervern", altså fortsatte tiltak etter fylte 18 år.

§ 5 A-6 :

Vi har ingen innvendinger til at man lovfester et slikt ansvar for både omsorgssenteret og staten, men mener at det uavhengig av dette bør ha skjedd en omsorgsovertakelse som medfører at det allerede etter gjeldende lovbestemmelser vil ligge et oppfølgingsansvar hos den kommunale barneverntjenesten. Ved endringer i barnets situasjon vil kommunen på vanlig måte i samråd med plasseringsstedet måtte vurdere bl.a. spørsmål om flytting til annet tiltak eller fosterhjem etter lovens § 4-17.

§ 5 A-7 :

Kartleggingen bør også omfatte nødvendig kartlegging for forberedelse av eventuell retur til opprinnelseslandet, og dette bør tas inn i lovteksten.

§ 5 A-8 :

Ingen kommentarer.

§ 5 A-9 :

Ingen kommentarer utover at det vil være naturlig med den ordinære kostnadsdelingsmodellen som allerede foreligger for barnevernet.

§ 5 A-10 :

Ingen kommentar utover at vi mener at det er dette som bør være hovedregelen for enhver plassering på senteret.

Felles for Forslag til tilføyelse i bvl. § 2-3, forslag til tilføyelse i bvl. § 4-4, forslag til tilføyelse i bvl. § 4-14, forslag til tilføyelse i bvl. § 6-2 :

Ingen kommentar utover at dette etter vår modell vil være overflødig, idét omsorgssenteret bør være å anse som en institusjon etter lov om barneverntjenester,

Forslag til tilføyelse i bvl. § 6-5

Dette vil etter vår modell være overflødig da det vil være fattet vedtak som allerede er omfattet av de aktuelle lovbestemmelsene, og slik at det ikke er behov for en ny klagelinje.

Forslag til endring i bvl. § 6-7 :

Dette vil etter vår modell vil være overflødig, idét omsorgssenteret bør være å anse som en institusjon etter lov om barneverntjenester. Vi er isolert sett svært bekymret for enhver endring av ordlyden som kan fortolkes dit hen at taushetsplikten uthules.

Denne er allerede under et visst press i de aktuelle sakene, idét Utlendingslovens § 45 litra h inneholder en begrensning av den gjeldende taushetsplikten for barneverntjenesten, ved at denne kan pålegges å gi informasjon om en utlendings navn og adresse til utlendingsmyndighetene av hensyn til sistnevntes arbeid, der slike opplysninger etter lov m barneverntjenester ellers bare kan gis ”når det er klart at det ikke vil skade tilliten til barneverntjenesten eller institusjonen å gi slik opplysning”. Vi finner at en riktigere endring av lovverket i denne sammenheng er at Utlendingslovens § 45 litra h oppheves, slik at forholdet mellom barneverntjenestens organer og utlendingsmyndighetene er omfattet av den gjeldende hovedregelen i lov om barneverntjenester. Enhver uthuling av dette grunnleggende prinsippet vil være svært uheldig i fht. muligheten til å skape de rammer av tillit og trygghet som er nødvendige for å skape gode psykososiale forhold for barna i institusjonen.

Forslag til endring i bvl. § 6-10 og tilhørende forskrift :

Etter vår modell vil være overflødig, idét omsorgssenteret bør være å anse som en institusjon etter lov om barneverntjenester. Vi bemerker imidlertid at det bør innarbeides en tilsvarende hjemmel for at Overformynderiene kan kreve politiattest som nevnt fra verger.

Forslag til endringer i pasientrettighetsloven :

Ingen kommentar utover at dette etter vår modell vil være overflødig, idét barna det gjelder vil være under omsorg av barneverntjenesten, og dermed allerede omfattet av bestemmelsene om overgang av samtykkekompetanse.

